

Z več zaupanja in odločnosti v novo leto

Začenja se zadnja petina stoletja, ki je prineslo slovenskemu narodu odločilne spremembe, delno na boljše, delno na slabše. Pri vsem tem pa dokazuje slovenski narod danes neglede na vso največkrat pretirano samokritiko in pritoževanje tako življenjsko silo kot nikdar prej in je kljub vsem težavam in oviram na tem, da prej ali slej uresniči vse svoje težnje in prema-ga vse ovire, ki ga še zadržujejo v razvoju.

Zato niti kot narodna celota niti kot narodna manjšina v Italiji nimamo vzroka, da bi bili zdaj ob vstopu v novo leto, v leto 1981, pesimisti. Nasprotno, z zaupanjem in vedrim pričakovanjem lahko gledamo v prihodnost. Imamo če še ne vseh pogojev za to, pa vse lastnosti, ki nas delajo sposobne, da si jih priborimo, čeprav le v trdem političnem boju. Toda boja se bojijo samo slabiči. Vendarle pa je pri tem nekaj nujno potrebno — realizem. Seveda pa tudi ljubezen do lastnega naroda, narodni ponos, odločnost in sposobnost ter jasne ideje o tem, kaj hočemo in kaj potrebujemo.

Mnogi kritiki naših zamejskih razmer se strinjajo v ugotovitvi, da nam manjka zaupanja v lastne sile in da smo zato v prizadevanju, da dosežemo določene cilje, preveč neodločni. Zato si je želeli, da bi postali Slovenci na Tržaškem in Goriškem, pa tudi v Slovenski Benečiji ter drugod v novem letu še bolj odločni in da bi zadobili še več zaupanja v lastne moči. Narodna samozavest in zaupanje v lastno moč delata čudeže. Nam pa niti ne gre za čudeže, ki nam niso potrebni, ampak samo za resničen napredek na vseh področjih našega življenja.

Mogoče nam še najbolj manjka zanosa pri našem delu. Tak zanos bi lahko imenovali tudi navdušenje. Temu je mogoče krivo to, da nimamo pred seboj jasne perspektive, nimamo jasno zastavljenega cilja, niti političnega niti gospodarskega in socialnega in kulturnega. Menimo, da bi morali ljudje, ki uživajo zaupanje pri različnih političnih strujah naše manjšine, pa tudi naši vodilni kulturni ustvarjalci neglede na vse medsebojne razlike končno vendarle enkrat priti skupaj in se odkrito, prijateljsko, ne preveč oficijelno, morda tudi na »simpoziju«, kjer bi se razpravljalo ob kozarcu vina in hrenovki, pomeniti o tem, kaj bi se dalo skupno storiti za našo manjšino. Zakaj naj bi se ne pomenili o tem, kako trajno skupno nastopati v zahtevah do vlade, kar zadeva upoštevanje, priznavanje in uresničevanje (Dalje na 7. strani)

PRED REAGANOVO predsedniško dobo

Cez manj kot dva tedna — 20. t.m. — bo Ronald Reagan nastopil svojo štiriletno predsedniško dobo v ZDA. Svet in posebno še Evropa se sprašuje, kakšna bo ta doba. Kaj bo prinesel novega v ameriško zunanjo politiko?

Mnogi so zadovoljni že s tem, da bo končno z nekaj mozga v kosteh nadomestil nesposobnega Carterja, ki je zavozil voz ameriške politike, da je obtičal v pesku, na vseh celinah. Edina stvar, za katero se je zdelo, da mu še nekako gre, je bilo njegovo posredovanje v izraelsko - egiptovskih odnosih, a samo za ceno, da so v Izraelu izgubili zaupanje v prijateljstvo ZDA in da je vzbudil v Egiptu upe, ki jih Izrael ne bo mogel izpolniti, če noče napraviti samomora. Carter se je edino tu kazal mogočnega s tem, da je na vso moč pritiskal na obe državi, da sta prilagodili svojo politiko njegovim osebnim ambicijam, da bi se pokazal ameriški javnosti in pred svetom kot izvrsten diplomat in uspešen posrednik za mir. Pri tem se mu je tako mudilo, da je bil vsak problem le napol rešen ali pa sploh ne, in v bistvu se je položaj Združenih držav na Bližnjem vzhodu le še oslabil, kar se je pokazalo ob krizi odnosov med Združenimi državami in Iranom. Združene države so se znašle v tisti krizi tam osamljene, brez prave politične opore s katerekoli strani.

Pod Carterjem so se odvijale in se še odvijajo stvari v Afriki, kakor da Združenih držav sploh ni. Fidel Castrovi legionarji so lahko tam šarili, kakor se jim je zdelo. V sovjetski interesni sferi se je znašla ena država za drugo. Združene države so brezbrizno dopustile, da sta v Ugandi in v Srednjeafriški republiki »izvajala oblast« dva kanibala in prirejala bankete s človeškim mesom. Niti s prstom niso mignile, ko si je Gedafi te dni »priključil« državo Čad, ki obsega ozemlje veliko 1.284.000 kvadratnih kilometrov in ima nad 4.200.000 prebiva-

cev. Ni znal nič učinkovitega storiti za rešitev talcev iz rok fanatičnih pristašev Ho-meinija. V Aziji ni nič storil, da bi pomagal Afganistancem ob sovjetskem vdoru in nasilju nad prebivavstvom, ki je pokazalo svoj odpor. Zaradi Carterja bi bili lahko brez pomoči potonili tudi vsi begunci iz Vietnama in pomrli od lakote vsi begunci iz Kambodže. Hranjenje beguncev je pre-pustil misijonarjem in raznim dobrodelnim organizacijam, očitno vse zato, da bi ne povzročil nevarnosti kakega ostrega političnega konflikta ali celo oboroženega spopada. Tekal je s svojim piskrčkom po svetu, da bi ga prislonil, kjer se je kaj kuhalo, v želji, da bi mu prineslo še nekaj popularnosti, in pri tem v zadovoljnjem nasmehu kazal svoje blesteče pravilne umetne zobe. Združene države si bodo res lahko oddahnile, ko se bodo končno znebile tega pobožnjaškega in hkrati brezsrčnega demagoga, brezsrčnega tudi v smislu, da ni imel poguma.

Kako bo pod Reaganom? Reagan je še neznanka, kar zadeva zunanjo politiko. Zdaj obeta, da bo bolj odločno nastopal vsepovsod, kjer gre za ameriške interese in za interese zahodnega sveta, predvsem seveda za interese svobode. Vprašanje pa je, koliko bo hotel in koliko bo mogel držati to svojo obljubo, kajti veliko bo odvisno tudi od njegovih sodelavcev. Politike ni mogoče voditi brez programa in načel, razen če se hoče kdo prepustiti usodi oziroma slučaju, da ga nosijo dogodki s seboj. Trenutno se nam zdi, da se motajo okrog Reagana ljudje, ki bi mu radi sugerirali tako politiko, kakor si jo oni zamišljajo. Eden izmed teh je Henry Kissinger, ki je pretekle dni baje po njegovem naročilu odšel na obisk v Afriko in na Srednji vzhod. Pri tem daje razne izjave in razvija teze, ki so vzbudile veliko zanimanje v zunanjepolitičnih krogih po vsem svetu. Vendar pa ni gotovo, da

dalje na 2 strani ■

Novo leto in podražitve

Med darili, katera je prineslo novo leto oziroma finančni minister, naj spomnimo na glavna, da ne bo pozabljivost prinesla dodatnih nagrad v obliki glob.

Z vladnim zakonskim odlokom o krajevnih finančah so se dvignile vse takoimenovane takse za vladne koncesije, razen kolekov za šoferske izkaznice, radijskih naroč-

nin ter pristojbin za prodajalce monopolnih proizvodov.

Spremenile so se tudi poštarne tarife. Za navadno pismo od 1. januarja stane znamka 200 lir in za tujino 300 lir. Na dopisnico in na razglednico je treba nalepiti znamko za 150 lir, za tujino 200 lir. S 1. oktobrom

dalje na 2. strani ■

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 11. januarja, ob: 8.00 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu; 10.30 Nediški zvon, oddaja o Benečiji; 11.00 Mladinski oder: »Uhač in njegova družina«; 11.30 Nabožna glasba; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Radio Klopotača; 15.00 Šport in glasba ter neposredni prenosi; 19.00 Poročila.

■ PONEDELJEK, 12. januarja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Slovenci v miljskem okoliščju; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Skladbe slovenskih in drugih jugoslovanskih avtorjev; 11.30 Beležka; 11.40 Zimzelene melodije; 12.00 Kulturni dogodki; 12.30 Melodije od vsepovsod; 12.40 Slovenska imena naših krajev; 13.00 Poročila; 13.20 Revija »Cecilijanka 1980«; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek; 14.30 Roman v nadaljevanjih: »Mihail Jurjevič Lermontov: »Junak našega časa«; 15.00 Glasbeni ping pong; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturno pismo; 19.00 Poročila.

■ TOREK, 13. januarja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Primorska duhovščina pod fašizmom; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Folklorni odmevi; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek; 14.30 Motivi z malega zaslona; 16.00 Mladi pisci; 16.30 Rezervirano za...; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Nove plošče; 18.00 Emilio Emili: »Dama v črnem«; Izvedba SSG v Trstu; 18.45 Priljubljeni motivi; 19.00 Poročila.

■ SREDA, 14. januarja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Beležka; 11.40 Zimzelene melodije; 12.00 Pod Matajurjan, posebnosti in omika Nadiških dolin; 13.00 Poročila; 13.20 Naši zbori; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek; 14.30 Ivan Tavčar: »Cvetje v jeseni«; 15.00 Nove plošče; 16.00 Slovenska literatura v Italiji; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba — Mladi izvajalci — Pevska revija »Cecilijanka 1980«; 18.00 Dvignjena zavesa, gledališki trenutek doma in drugod; 19.00 Poročila.

■ ČETRTEK, 15. januarja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Folklorni odmevi; 12.00 Dvignjena zavesa, gledališki trenutek doma in drugod; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Mladi pred mikrofonom; 14.45 Problemi slovenskega jezika; 15.00 Glasbeni ping pong; 16.00 Vinko Beličič: Prelistavanje poldavnine; 16.15 Glasbene diagonale; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Četrtekova srečanja; 18.30 Kulturne rubrike naših tednikov; 19.00 Poročila.

■ PETEK, 16. januarja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Za ljubitelje operne glasbe; 11.30 Beležka; 11.40 Zimzelene melodije; 12.00 Na goriškem valu; 13.00 Poročila; 13.20 Mednarodno tekmovanje »Cesare Augusto Seghizzi« 1980; 14.00 Kratka poročila; 14.30 Roman v nadaljevanjih: Ivan Tavčar: »Cvetje v jeseni«; 15.00 »Radio klopotača«; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Diplomiranci šole Glasbene matice v Trstu; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Priljubljeni motivi; 18.40 Slovenska imena naših krajev; 19.00 Poročila.

■ SOBOTA, 17. januarja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Radianjski koncert; 1.30 Folklorni odmevi; 12.00 »Nas anu zutra — danes in jutri«, oddaja o Reziji; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek; 14.30 Gremo v kino; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Slovenski zbori in vokalne skupine na ploščah; 17.30 Na goriškem valu; 18.00 Eugene Labiche: »Florentinski slamnik«, veseloigra; 18.45 Vera in naš čas; 19.00 Poročila.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »Novi list« ■ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ■ Odgovorni urednik: Drago Legiša ■ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 772151

Novo leto in podražitve

■ nadaljevanje s 1. strani

se bodo tarife dalje dvignile ter bo za navadno pismo v notranjem prometu oziroma v Evropski gospodarski skupnosti stala znamka za pismo 300 lir ter za dopisnico ali razglednico 200 lir. Sorazmerno so se povečale tudi druge poštno tarife. Pristojbina za brzojavko do 10 besed pa zdaj znaša tisoč 500 lir.

Do 31. januarja je treba plačati radijsko in televizijsko naročnino. Radijska naročnina znaša letno tri tisoč 630 lir. Letna naročnina za črno-beli televizor se je povišala na 42 tisoč 680 lir, za barvni televizor pa na 78.910 lir in za radio v avtu na 10.095 lir.

Konzorcionalno podjetje za promet v Trstu ACT je s 1. januarjem uveljavilo višje avtobusne prevoznine. Vozovnica za en odsek avtobusne proge zdaj znaša 200 lir, za dva odseka 400 lir in za tri odseke 600 lir. Normalna mesečna izkaznica za en odsek stane 9 tisoč lir, za dva odseka 12.000 lir ter za celotno mestno avtobusno omrežje 14 tisoč lir. Ustrezajoče izkaznice s popusti pa od 1. januarja stanejo 6 tisoč, 8 tisoč oziroma 9 tisoč lir.

Podražile so se tudi vozovnice v medmestnem avtobusnem prometu in sicer povprečno za 22 odstotkov ter v nekaterih primerih celo za 34 odstotkov.

Tarife je dvignila tudi pristaniška ustanova v Trstu in sicer za 25 odstotkov.

Nadalje imamo novosti od 1. januarja pri količnikih davka na dodatno vrednost ali IVA. Količnika na en in tri odstotke sta združena na 2 odstotka, količnika 6 in 9 odstotkov na 8 odstotkov, količnik 14 odstotkov je povišan na 15 odstotkov, medtem ko sta ostala nespremenjena količnika 18 in 35 odstotkov.

V količnik 2 odstotka spadajo predvsem proizvodi jestvinske stroke. Od tega davka pa sta izključena kruh in mleko. Nadalje je vključena v količnik dveh odstotkov prodaja ortopedskih pripomočkov kakor tudi prodaja hrane in pijače v menzah podjetij in šol.

Pod količnik 8 odstotkov spadajo zlasti gostinske storitve in tekstil.

V začetku omenjeni vladni zakonski odlok o krajevnih finančah je povišal tudi za dobo enega leta za približno 50 odstotkov prometni davek (Tassa di circolazione) za avtomobile, motorna kolesa in razna plovila.

Kdor je že plačal prometni davek, je za zdaj oproščen plačila ustreznega dodatka, nova tarifa pa se bo dvignila ob prvem plačilu, ki ga bo lastnik vozila opravil v letu 1981. Omenili smo že, da je nespremenjena taksa na vozniško dovoljenje. Prav tako se ne spremeni dodatna taksa za motorna vozila na Dieslov pogon. Sklep za povišanje zavarovalnih premij za civilno odgovornost v prometu pa je vlada odložila za en mesec.

Za 50 odstotkov se nadalje dvignejo davščine za trajno ali začasno zasedbo javnih površin. Tarifa za odvažanje smeti pa se bo dvignila od 50 do 100 odstotkov. Končni sklep glede smeti bodo sprejele občinske uprave v skladu s potrebami svojih proračunov. Končno se tarife za potrošnje električne energije dvignejo za 10 lir pri kilovatih uri.

Za zaključek še nekoliko bolj razveseljivo novico. Banke od danes dalje izplačujejo tretji kupon za obresti od petletnih zakladnih bonov. Slednje so odvisni delavci v Italiji dobili namesto zamrznjene draginjske doklade v drugi polovici leta 1977. Boni se obrestujejo po 13 odstotkov.

—o—

SLOVENSKI KLUB v Trstu
Ul. sv. Frančiška št. 20/II

vabi na torkov večer
13. januarja ob 20.30

SVET V LETU 1980

Pogled na lanske mednarodne dogodke, ki so tako silovito posegali v usodo našega planeta, nam bo izrisal zunanjepolitični novinar RTV Ljubljana *Uroš Lipušček*, eden redkih, ki ga je lani sprejel ajatolah Homeini.

Pred Reaganovo predsedniško dobo

■ nadaljevanje s 1. strani

misli o problemih, o katerih je govoril Kissinger, predsednik Reagan enako kakor on. Vsekakor pa se lahko sklepa, da Kissingerjeve izjave niso bile v resničnem nasprotju z Reaganovimi načrti.

Potemtakem bi lahko sklepali, da name-rava začeti Reagan od vsega začetka bolj odločno in bolj konkretno politiko na vseh celinah, predvsem pa v Afriki in Aziji. Pričakovati je, da bodo Združene države pod Reaganom bolj odločno reagirale na Fidel Castrove legionarske pustolovščine v Afriki in na širjenje sovjetskega vpliva na tej celine (ali ga celo zmanjšati) in da bodo več dale tudi na ameriški ugled v Južni in Srednji Aziji, pri čemer je seveda mišljen tudi Afganistan. Če bodo tam pravočasno posegle vmes in nudile učinkovito, čeprav posredno pomoč domoljubom, ki se tam z o-

rožjem upirajo sovjetskim invazorjem, bi lahko s tem povzročile velik problem Sovjetski zvezi in jo s tem tudi odvrnile od skušnjave kakega oboroženega posega na Poljskem. Kajti sovjetska vlada najbrž le ni tako nora, da bi si želela dve fronti oboroženega gverilskega odpora, pri čemer poljski gotovo ne bi zaostajal za afganistanskim, če bi Poljaki vedeli, da stoji za njimi Amerika, pa tudi demokratični Zahod. Nekateri navdihovavci Carterjeve neodločne in nenačelne politike svarijo pred tako odločnostjo. Toda ni dvoma, da je za svetovni mir nevarnejša neodločnost tistih, ki bi ga morali braniti, kakor njihova odločnost. In jasne ideje, ki se dajo zagovarjati z demokratičnega in humanega stališča, niso še nikdar nikomur škodovale. Gotovo ne bodo niti Reaganu, če jih bo imel, kakor upamo.

Delovanje pokrajinskega izvršnega odbora SSK v Trstu v minulem letu

Ob koncu leta je običaj, da se pregleda opravljeno delo in nakažejo pobude za prihodnje obdobje. To bo skušal opraviti, vsaj v glavnih obrisih, tudi tržaški pokrajinski izvršni odbor Slovenske skupnosti, da bo tako javnost objektivno obveščena o vsem njegovem delovanju.

Začnimo kar z upravnimi volitvami, ki so bile 8. in 9. junija, na katerih se je Slovenska skupnost predstavila s popolnimi listami v vseh okoliških občinah, razen v Mljah, ter za pokrajinski svet. S svojo aktivno prisotnostjo in stvarno volilno kampanjo ji je končno uspelo zaveziti osipanje glasov, ki se je pojavljalo od 1975 dalje, kar so pokazale tudi deželne volitve 1978 in občinske volitve v Trstu istega leta.

Odločilno vlogo je SSK nato odigrala pri pogajanjih za sestavo nove organske večine na tržaški pokrajini. Prvič se je zgodilo, da je njen predstavnik postal učinkovit odbornik za manjšinska vprašanja in kmetijstvo. Pozitiven učinek tega dejstva se kaže tudi v tem, da je SSK uspelo priboriti mesta v raznih komisijah in odborih, kot je npr. pokrajinski nadzorni odbor nad krajevnimi upravami, upravni odbor Slovenskega gledališča in še druga važna mesta, katerih postopek za imenovanje je še v teku, kot je recimo mesto v upravnem odboru EZIT.

Kar se tiče strankinega delovanja kot takega, je vredno omeniti, da se to delovanje ni prekinilo niti v najhujših poletnih mesecih po končanih junijskih volitvah, čeprav sredstva javnega obveščanja niso o tem vedno izčrpno in s primernim poudarkom poročala. Zato ni čudno, če si kak zunanji opazovalec ustvari subjektivno sliko o celotnem strankinem delovanju. Sredi samega poletja sta pokrajinski svet in izvršni odbor SSK dala pobudo in izvedla nadvse pomembno proslavo 60-letnice požiga Narodnega doma v Trstu. Odločilen doprinos so predstavniki SSK dali zasnovi enotne proslave ob 50-letnici ustrelitve bazoviških junakov in prav nič ne pretiravamo, če trdimo, da je prvenstvena zasluga SSK, da je letošnja jubilejna bazoviška proslava potekala v za vse sprejemljivem in predvsem narodnoobrambnem duhu.

Na področju razvijanja odnosov z matično državo moramo omeniti uspešno srečanje s SZDL Kraško-obalne skupnosti v Koprju konec meseca julija.

Z mesecem septembrom je spet ostro stopila v ospredje šolska problematika, v zvezi s katero je izvršni odbor zahteval in dosegel sprejem pri tržaškem prefektu. Posebno še se je zavzel za odpravo nedopustnega stanja, ki se je ustvarilo na osnovni šoli na Katinari zaradi zasedbe večnamenskega prostora, namenjenega potrebam slovenske šole, po italijanskem razredu.

Pozorno je spremljal sestavo novih občinskih odborov v okoliških občinah, pri čemer so krajevne sekcije SSK imele najširša pooblastila pri zadevnih razgovorih z drugimi strankami. Prav tako se je odločno in javno zavzel za enakopravnost slovenščine v delovanju rajonskega sveta pri Sv. Jakobu v Trstu, kjer so se pojavila nepojmljiva nasprotovanja tej naši osnovni pravici.

Dalje je tržaški pokrajinski izvršni odbor imel v zadnjih dveh mesecih minulega leta vrsto neposrednih stikov in srečanj z različnimi organizacijami ali posredno preko strokovnih komisij, ki delujejo v okviru stranke. Tako je pravno-urbanistična komisija budno sledila razvoju različnih variant regulacijskemu načrtu tržaške občine in skupno s svojim občinskim svetovalcem pripravila vrsto sestankov za razlago različnih urbanističnih variant. Sestala se je tudi s predstavniki jusarskih odborov v tržaški občini, skupno s katerimi bo proučila celotno vprašanje jusarskih pravic.

V zvezi s perečimi problemi v devinsko-nabrežinski občini se je izvršni odbor sestel tudi s tamkajšnjo sekcijo SSK in se zavzel za konkretne oblike sodelovanja v okviru italijansko-jugoslovanskih mešanih družb za ovrednotenje sesljskega zaliva.

Ob peti obletnici podpisa osimskega sporazuma je SSK edina izdala priložnostni plakat, ki kritično ocenjuje dosedanje zavračanje z izglasovanjem pravičnega zaščitnega zakona za Slovence v Italiji.

Konec novembra se je izvršni strankin odbor sestel s predstavniki tovarniškega sveta Velikih motorjev in podprl zahteve delavstva po javnem razpravljanju o bodočnosti tega objekta. Plodne stike vzdržuje s kmečko sindikalno organizacijo Kmečko zvezo, s katero ima v pripravi nadaljnja srečanja. V ta namen je izvršni odbor osnoval strokovno komisijo za kmetijska vprašanja.

Kot je lahko razvidno iz tega bežnega pregleda, je področje dela zelo obsežno in raznoliko, zato stranka nujno potrebuje ljudi, ki bi se posvetili različnim delovnim področjem in tako stvarno pomagali stranki. Zato bo potrebno napore prav prihodnjih mesecev posvetiti konkretnemu organizacijskemu delu, za kar bo potrebna vse večja angažiranost vseh članov različnih organov od izvršnega odbora

Slovo od msgr. Milanovića

V torek, 30. decembra, so v Pazinu v hrvaški Istri slovesno spremili k večnemu počitku msgr. Boža Milanovića, ki je umrl dva dni prej v tem kraju. Pokojnik, ki se je rodil v bližnji Kringi pred 90 leti, sodi nedvomno med največje sinove, kar jih je rodila istrska zemlja. Kot duhovnik, urednik, organizator, politični delavec in pisec zgodovinskih knjig je svoje dolgo življenje posvetil delu v korist hrvaškega življa v Istri. Trajne zasluge si je pridobil s svojim narodnoobrambnim delom že v času Avstrije in zlasti pod fašizmom, po zadnji vojni pa je skupaj z večino istrske hrvaške duhovščine odločilno vplival, da je Istra pripadla Jugoslaviji. Pred zavezniško razmejitveno komisijo je namreč dokumentirano dokazal, da tvorijo večino prebivalstva v Istri Hrvati in Slovenci. Uspelo mu je, da je v Pazinu leta 1946 ustanovil hrvaško semenišče, ki ga je vodil še v visoki starosti in v katerem se je šolalo lepo število mlajših istrskih duhovnikov.

Pogreb je nazorno dokazal Milanovičev ugled, saj so njegov spomin s svojo prisotnostjo počastili visoki predstavniki Cerkve v Istri in tamkajšnjih civilnih oblasti. Pred krsto, ki je bila postavljena v avli semenišča, so se zvrstile častne straže zastopnikov Cerkve in ljudske oblasti. Krsto so nato postavili zunaj pred glavno stopnišče semenišča. Tu je najprej spregovoril dr. Anton Benven, profesor visoke bogoslovne šole na Reki. Za njim se je od msgr. Milanovića poslovil Ive Siljan, predsednik Socialistične zveze delovnega ljudstva istrskega in reškega območja. Pogrebni spreved je nato krenil skozi mesto proti župnijski cerkvi. V njem so se poleg duhovščine, redovnic in zastopnikov oblasti uvrstili številni prebivalci Pazima in okolice, mnogi meščani pa so pogreb spremljali tudi ob strani ceste. Igranje godbe se je izmenjavalo s petjem psalmov, iz obeh pazinskih zvonikov pa se je slišalo pogrebno zvenenje.

V župnijski cerkvi sta slovesno somaševanje vodila reški nadškof in metropolit Josip Pavličič in poreško-puljski škof Dra-

gutin Nežič. Oba škofa sta o pokojniku tudi spregovorila in orisala njegove človeške in duhovniške vrline, zlasti pa podčrtala njegovo delavnost, človeško prijaznost ter predanost Cerkvi in narodu. Nadškof Pavličič ga je primerjal z istrskim škofom Jurijem Dobrilo in imenoval očeta Istre. Na pokopališču je spregovoril še Dušan Velan, predsednik občinske skupščine Pazin, pograba pa so se udeležili še zastopniki ostalih istrskih občin, med njimi Reke in Pulja.

OB SMRTI DR. BOŽA MILANOVIĆA

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti je z razumljivo prizadetostjo sprejelo vest o smrti staroste narodnozadavnih hrvaških in istrskih duhovnikov ter javnih političnih delavcev dr. Boža Milanovića, čigar ime je tesno povezano z istrskimi Hrvati in primorskimi Slovenci v dobi pregajanja pod fašistično Italijo.

Takšno tesno vsestransko povezanost med istrskimi Hrvati in primorskimi Slovenci je ustvarila skupna usoda v boju za narodne pravice najprej pod Avstrijo in nato po prvi svetovni vojni pod Italijo. Skupno z drugimi vodilnimi osebnostmi je bil Božo Milanovič že leta 1921 izgnan iz Istre in se zatekel v Trst, kjer je nadaljeval z izdajanjem glasila Pučki prijatelj. Tržaško bivanje je še bolj utrdilo solidarnost med slovensko in hrvaško manjšino pod fašističnim pregajanjem v okviru skupnega političnega društva Edinost.

Zato je povsem razumljivo, da Božo Milanovič zaradi svojega ugleda, zaslug in spoštovanja ni mogel manjkati na mirovnih pogajanjih po drugi svetovni vojni v Parizu v sklopu jugoslovanske delegacije, v okviru katere se je uspešno boril za priključitev vse Istre k Jugoslaviji.

Zato se deželno tajništvo Slovenske skupnosti v deželi Furlaniji-Juljski krajin z velikim spoštovanjem klanja spominu dr. Boža Milanovića, pristnega istrskega sina in zglednega ter vztrajnega borca za pravice zatiranih manjšin, med temi v prvi vrsti hrvaške v Istri.

Stanko Devetak - in memoriam

V soboto, 3. t.m., smo v Nabrežini z veličastnim pogrebom pokopali znanega kulturno-prosvetnega delavca Stanka Devetaka.

Kdo je pravzaprav bil Stanko Devetak? Domačinom s Krasa sploh tega ni potrebno razlagati, saj je zlasti v povojnih letih zaslovel daleč naokoli kot izredno požrtvovalen kulturno-prosvetni delavec in predvsem kot zaveden Slovenec, ki je vse svoje sile posvečal delu za narodno osveščanje. Že kot mlad, izredno živahen fant je z vneto sodeloval pri cerkvenem pevskem zboru (edini takrat možni slovenski ustanovi), se družil s svojimi vaščani, ki so skušali ohranjati slovensko besedo in bil s svojim veseljem značajem vedno v središču pozornosti in delovanja. Kot velika večina zavednih Primorcev se je tudi sam vključil v NOB, kjer je kljub šibkemu zdravju dal svoj prispevek. V povojnih letih se je že kot izkušen mladenič z vso svojo zavzetostjo posvetil kulturnemu delu in zlasti dramski in pevski dejavnosti. Velika večina vaščanov se spominja njegovega navdušenega dela tako pri raznih dramskih uprizoritvah, kot pri enem najštevilnejših povojnih pevskih zborov v Nabrežini. Njegovi (navadno veseli liki), na domačih skromnih odrskih deskah bodo ostali vsem v neizbrisnem spominu, saj mu je bil igralski čut prirojen. Prav tako je bil njegov glasbeni prispevek v zboru nenadomestljiv, predvsem zaradi njegove velike ljubezni do zborovskega petja, ki jo je znal vlti tudi drugim pevcem. Poleg tega prosvetnega delovanja pa ni naš Stanko pozabil na prijatelje, katere je vedno znova v svoji brivnici in drugje znal razvedriti s primernim dovtipom, ali znal opozarjati na dolžnosti vsakega pripadnika naše narodnostne skupnosti. Bil je pravi motor vsake pobude v korist naše manjšine in prav zaradi tega ga je izredno prizadel razkol leta 1948, ki je tudi v Nabrežini izbrisal skoro vsako prosvetno dejavnost. Tega, čeprav brez vsake krivde, si ni znal odpustiti in se je stalno trudil, da bi mimo raznih strankarskih razprtij mogel po svojih močeh prispevati h kaki skupni vseslovenski pobudi.

Medtem si je ustvaril družino, a njegova gonilna sila je še vedno delala v isti smeri, smeri narodnega osveščanja. In njegov trud je po predolgem obdobju obrodil sadove. Zbral je skupino idealistov, pravih ljubiteljev naše pesmi, ki so dali pobudo za oživitev moškega pevskega zbora, ki naj bi nadaljeval z glasbeno tradicijo Nabrežine. Še se spominjam tistih 18 pevcev, ki so z novim, na žalost že rajnim Radovičem, začeli s prvimi vajami. Samo vztrajnost vseh pevcev in pevovodje ter z neumornim, čeprav nevidnim delom pokojnika je lahko zbor vztrajal in se razvil

v morda danes najboljšega v zamejstvu. To pa ni bilo vse, saj se Stanko ni zadovoljil le z zborom. Treba je bilo pripraviti še razne dramske nastope, pa še razne zabavne prireditve in proslave, katerih duša je bil vedno on. On, ki je stal vedno v ozadju in ki se ni nikoli pehal za nobeno vidno mesto. Ta njegova skromnost in požrtvovalnost ga je tudi silila, da je aktivno stopil v odbor edinega kulturnega društva v vasi, kot odgovoren za razne resorje. Vse je poizkusil, pač po potrebi, od navadnega odbornika, do kulturnega ali dramskega referenta pa celo do predsednika, kadar je uvidel, da je društvo v težkih vodah in da ni nihče pripravljen sprejeti te naloge. Saj moramo vedeti, da nabrežinsko društvo razvija kulturno-prosvetno in precejšnjo športno dejavnost in težko je najti človeka, ki bi bil pripravljen vzeti si na rame tako dvojno breme. Za našega »brivca« pa to ni bil nikak problem, saj je vedno trdil, da je on predsednik le začasno in mimogrede, dokler se razmere ne ustalijo. In res je tudi njegov zgled pripomogel, da je društvo dobilo novih sil in da se je Stanko lahko skoro izključno posvetil temu, kar ga je najbolj veselilo: prosveti in zborovskemu petju.

Tako je naš Stanko neumorno deloval za procvit tistega pevskega zbora, ki ga je tako ljubil, obenem pa je še priskočil na pomoč, če že tega ni sam napravil, ob vsaki organizaciji katerekoli slovenske predstave v vasi. Na žalost mu ni uspelo, da bi postavil na noge dramsko skupino, saj je po nekaj tudi dobro uspeh predstava vse zamrlo, ker v vasi ni bilo dovolj navdušenja za to dejavnost. Tega verjetno naš Stanko ni mogel razumeti, čeprav se ni nikoli niti z besedico pritožil nad tem. Bil je namreč rojen igralec in to je dokazal tudi na sam predvečer svojega dokončnega odhoda. Silvestrov večer je odlično organiziral in še boljše izpeljal, njegova skrb je bila, da se vsi kar najbolje počutijo. Potem ko je s polnočnimi voščili in izbiro »najlepše dame« zaključil svojo nalogo, se je brez slovesa, da ne bi koga motil, oddaljil, poklical zdravnika in se dal odpeljati v bolnico. Tam je njegovo srce prenehalo biti, čeprav, sem prepričan, je bil njegov duh v društvu med prijatelji.

Umril je človek, ki je, ne da bi zanemarjal družino, vedno našel dovolj časa, da je v celoti opravi svojo dolžnost kot pripadnik narodne manjšine v tako ogroženi občini, kot je devinsko-nabrežinska. Naj mu Bog poplača vse, kar je dobrega storil. Užaloščeni družini in sorodnikom pa naše najiskrenejše sožalje.

Antek

Zadnja seja občinskega sveta v letu 1980 v Dolini

Dne 18. decembra je bila zadnja seja občinskega sveta v minulem letu 1980. Na dnevnem redu ni bilo kakih posebnih točk, zato so prišla bolj do izraza razna vprašanja in priporočila.

Zupan je med drugim sporočil, da je začela delovati družinska posvetovalnica v Boljuncu, kakšne bodo nove cene abonmajev za prevoze z avtobusi, da bo občina razpolagala s 75 milijoni lir za ureditev ceste Hrvati - Botač in kakšni so bili odmevi na resolucijo občinskega sveta o zahtevi po globalni zaščiti Slovencev, ki je bila odposlana vsem poslanskim skupinam v parlamentu.

Sledila so vprašanja in priporočila svetovalcev. Marino Bandi je vprašal, kako je z uporabo telovadnice pri Domju in prikazal prometne in druge težave na cestnem križišču pri Lakotišču. Svetovalec SSk dr. Tul se je v svojem posegu navezal na nedavno pisanje tiska o osnovni šoli na Pesku ter v zvezi z boljšimi cestnimi poveza-

vami med Bregom in kraškim predelom občine vprašal občinsko upravo, na kakšni stopnji je vprašanje o ureditvi ceste po bivši železniški progji. Zupan je odgovoril, da je pozitiven razvoj tega vprašanja odvisen od finančnih nakazil dežele in drugih ustanov.

Pri ratifikaciji raznih sklepov je Mahnič Sergij v imenu svetovalske skupine SSk predlagal, naj odbor odloži potrditev sklepa o odobritvi dokončanja del v zvezi z občinsko telovadnico pri Domju, ker po splošnem zatrjevanju prizadetih komponent ni še usposobljena za normalno uporabo. Odbor predloga ni upošteval, češ da ima druga sredstva na razpolago za eventualno pritiskanje na podjetje. Po teh pojasnilih so se svetovalci SSk pri zadevnem glasovanju vzdržali.

Na isti seji je občinski svet naslovil poziv prebivalstvu, naj po svojih močeh pomaga prizadetim potresencem v južni Italiji. V ta namen je občina odprla poseben tekoči račun pri podružnici Tržaške hranilnice v Boljuncu. Občinski odborniki so za potresence prispevali 350 tisoč lir, ostali občinski svetovalci pa 331.500 lir, t.j. honorar ene seje.

—o—

VSE NAJBOLJŠE

Veliko lepega in sreče v življenju želijo mali Kristen, hčerkici Mihe in Iris Beličič, ki se je pred Božičem prismebljala na ta svet, prijatelji njene družine in Novi list

NAŠE PRISRČNE ČESTITKE

Ivan (Joži) in Ingrid Peterlin sta dobila za konec leta sinčka prvorojenčka Matevža. Pristrčno jima čestitajo, malemu Matevžu pa želijo veliko moči in sreče v življenju

prijatelji.

Voščilu se pridružuje tudi Novi list.

Koncert božičnih pesmi v Štivanu

Zbora »Fantje izpod Grmade« in Dekliški zbor - Devin sta v soboto, 3. t.m., imela v slovenski cerkvi v Štivanu koncert božičnih pesmi, ki se ga je udeležilo veliko število poslušalcev, predvsem iz okoliških vasi. Najprej je pred občinstvo stopil dekliški zbor, ki je pod vodstvom Hermana Antoniča zapel štiri pesmi, za njim je domači dekan Kretič nanizal nekaj misli o pomenu božičnega praznovanja, nato pa je zbor »Fantje izpod Grmade« pod taktirko Iva Kralja zapel šest pesmi. Za zaključek sta oba zbora skupno zapela štiri pesmi. Mešani zbor je vodil Herman Antonič. Spo-

red je napovedovala Katerina Legiša, vse tri zборе pa je na orgle spremljal Bogdan Kralj.

Zdi se nam, da je mešani zbor zelo dobro izzvenel, zato bi oba zbora prav gotovo morala pomisliti na to, da bi v prihodnosti bolj gojila tako skupno nastopanje, saj se je izkazalo, da se moški in ženski glasovi zelo dobro ujemajo. Mešani zbor se je tokrat predstavil domačemu občinstvu šele drugič v dveh letih, zato bi nedvomno bilo prav, če bi pri obeh zborih bolj pomislili na občasno skupno nastopanje.

Tri božičnice na Goriškem

GORICA: tradicionalni božični shod

Neverjetno moč ima slovenska božična pesem: očara otroka, vzdrami odraslega, umirja človeška srca in jih zbližuje. Pojemo jo doma pri jasliah v najožjem družinskem krogu, pojemo jo v širših občestvih. Božične melodije nas vabijo v domačo cerkev, sledimo jim tudi v druga svetišča, kjer širom po naših krajih prirejajo posebne božične koncerte.

Goriški Slovenci se leto za letom snidejo na svoji božičnici v goriški stolnici. Pevske vrste iz raznih krajev se združijo v prepevanju božičnih napevov, krajevno preprost odražajo tudi številni poslušalci. Tako je bilo tudi ob tem božiču, na prvo nedeljo po samem prazniku. Združeni otroški zbor je najprej zapel dve Tomčevi pesmici in primorsko Jaz vem za eno štalico, nakar je o božičnem sporočilu spregovorila s. Benjamina. Zapela sta potem še moški zbor Mirko Filej in združeni mešani zbor goriške Zveze cerkvenih zborov. To tradicionalno božično srečanje so potem zaključile še pete litanijske in blagoslov.

PEČ: z mislimi na prijatelja

Za nekatere je božič tudi drugačen: da leč od doma, v različnih preizkušnjah, osamljenosti, boleznih, trpljenju ... Župnijo

PONOVNO OMEJEVANJE V UVOZIH

Po odvzemu pristojnosti za carinjenje tekstilnih izdelkov in za tem tudi železarskih, so rimske oblasti določile, da goriška carinarnica ni pristojna za carinjenje uvoženega blaga rastlinskega izvora, od katerega sta na prvem mestu hlobovina in žagan les. Ta ukrep je upravičeno razburil špediterje, saj omenjeno blago predstavlja nad petdeset odstotkov prometa v uvozu. Ni jasno, ali je bilo to storjeno hote ali pomotoma, na vsak način drži, da se že tako slabemu goriškemu gospodarstvu zadajajo vsak dan novi udarci. Še bolj nepojmljivo pa je to, da državne oblasti po eni strani nakazujejo milijarde za razne obmejne infrastrukture kot obmejna postaja ali tovorno postajališče, po drugi pa izdajajo take ukrepe, ki omejujejo oziroma uničujejo že dobro razvito in upeljano trgovsko poslovanje. Če tem omejitvam dodamo še porazno sliko goriškega avtoprevoznitva, potem se moramo resno vprašati, čemu bodo služili vsi obmejni objekti na področju Štandreža.

Rupa - Peč in tudi širše Goriško je nedavno tega pretresla vest o hudi bolezni mladega, 17-letnega Simona Čevdeka, skavta, športnika, pevca v domačem zboru in v goriških zborih Mirko Filej in Lojze Bratuž. Njegovi prijatelji v teh dneh, ko je Simon prestal težko operacijo v Padovi, mnogo mislijo nanj, ga opogumljajo in krepijo njegove domače, svojo bližino bolnemu prijatelju pa so hoteli potrditi tudi z dejanjem.

Na Novega leta dan sta mešani zbor Rupa - Peč in druga skavtska četa v pečanski cerkvi na prijaznem gričku pripravila božičnico za svojega prijatelja Simona. »Pevski zbor, skavti in vsi, ki ga poznamo, mu hočemo z današnjim koncertom izpripričati svojo bližino in mu vltiti svežega poguma. Naj bo tudi zanj začetek leta prepojen z energijo, ki jo prinaša s seboj vsako novo leto,« je na začetku povedal Moreno Marson, ki je skupaj z Elizabeto Maraž povezoval prireditve. Ta človekoljubna pobuda je naletela na številna odprta srca, ki so velikodušno darovala za potrebe Simona in njegovih.

Na božičnici so nastopili domači otroci, moški zbor Mirko Filej, nonet skavtinj iz Doberdoba, mladinski oktet Primož Trubar (naj tu omenimo, da sta oba mladinska ansambla nastopila tudi na skavtski božičnici v Gorici v torek pred božičem) in domači mešani zbor Rupa - Peč. Vsi ti pevski zbori so občuteno zapeli celo vrsto božičnih pesmi, skavtska skupina pa je pred-

stavila nekaj božičnih misli slovenskih literatov. Tudi na Peči se je božičnica zaključila s petimi litanijami in blagoslovom.

V kleti pri Danilu Čevdeku je prizadevni domači pevski zbor pripravil še prijazno pogostitev, h kateri so bili povabljeni vsi navzoči. Med tipično slovensko domačnostjo je dobre želje Simonu z ganljivo resnostjo izrazila Marija Ferletič, pokrajinska odbornica v Gorici.

MIRENSKI GRAD: lep finale božičnih praznikov

Tudi onkraj meje, v Marijinem svetišču na Mirenskem Gradu, so se božični koncerti razvili v priljubljeno tradicijo; tudi tu se ob božičnih melodijah srečujejo znanci z obeh strani meje in napolnijo cerkev kot ob največjih praznikih.

Po kratki maši z učinkovitim ljudskim petjem je božično pesem letos pelo deset zborov: vsak je zapel po dve skladbi; štirje so nastopili v prezbiterju, ostali pa na koru zaradi orgelske spremljave, ki je pri večjem številu božičnih melodij zelo tipična in nujna. Vsekakor pa je to izmenjavanje zborov razgibalo celotno prireditev in pripomoglo k bolj zavzetemu spremljanju dveurnega programa. Nastope posameznih zborov je vezalo branje napovedovalsk s tekstom, naravnanim v božično sporočilo.

Sodelovala sta tudi dva zbora iz zamejstva: mešani zbor Rupa - Peč in mladinski mešani zbor Štmaver, ostali zbori so bili iz Goriškega pastoralnega področja, ki božičnico prireja: otroški zbor s Kapele, mladinski mešani zbor iz Vrtojbe, ženski zbor iz Bukovice ter mešani zbori iz Branika, Kapele, Mirna, Sempetra in Vogrskega.

Občinski seji v Doberdobo in Sovodnjah

V petek, 19. decembra, je bila v Doberdobo občinska seja pod vodstvom župana dr. Maria Lavrenčiča. Najprej je župar poročal o stikih s sindikalnimi organizacijami v zvezi s težkim položajem zaposlitve v ladjedelništvu; nadalje je seznanil občinski svet z ukrepi, ki jih je sprejela občinska uprava glede vprašanja dobave pitne vode na kraškem območju. Glede tega vprašanja je bil v Gradišču sestanek, na katerem so se zmenili za prve nujne ukrepe: uprava konzorcija CAFO, v katerega spada tudi doberdobska občina, bo izvedla nekatera dela, da se bo ta problem vsaj delno rešil. Nato so svetovalci imenovali predstavnike v zdravstveni ter veterinarski konzorcij, v prvem bodo občino Dober-

do predstavljali Franko Peric, Dario Legiša in Maks Gergolet, v drugem pa Dario Legiša in Maks Gergolet. Med revnejše občane so porazdelili približno milijon lir deželne podpore. Kot v drugih občinah, so tudi v Doberdobo izvedli nabirko za pomoč prebivalstvu potresnega področja v južni Italiji, zbrali so 3.419.500 lir s pomočjo prosvetnih in športnih društev, poleg tega so nabirali denar tudi po cerkvah, doberdobska posojilnica pa je prispevala tudi v sklad združenja posojilnic, poleg zneska, ki ga je posredovala občinski upravi. Občinski svet je potrdil nekaj sklepov ožjega odbora, kot na primer sklep o ustanovitvi nižje srednje šole v Doberdobo. Svet je tudi soglasno odobril resolucijo o razdelitvi goriške pokrajine na dve zdravstveni enoti.

Na predzadnji dan lanskega leta se je sestel občinski svet v Sovodnjah, sejo je vodil župan Vid Primožič; na dnevnem redu je bila najprej točka o ureditvi ceste med Gabrjami in Vrhom, za kar bo občina porabila približno 150 milijonov lir z najetjem posojila pri »Cassa depositi e prestiti«, dela se bodo verjetno začela že v teku tega leta in tako bo rešeno vprašanje, ki je bilo večkrat predmet tudi živahnejših razprav. Predvidena je razširitev cestnega odseka med Gabrjami in Ušjem v dolžini približno 900 metrov, urejeni bodo tudi trije nevarni ovinki. Zatem so svetovalci odobrili izplačilo stroška za čiščenje občinskih

(Dajte na 7. strani)

Obnovljena osnovna šola v Rupi

Pred začetkom božičnih počitnic je bila v rupenski osnovni šoli prijetna slovesnost, ki so se je udeležili predstavniki občinske uprave, šolskih oblasti, učitelji in številni starši otrok, ki jih je v tej šoli 36. Sovodenjski župan Vid Primožič je dejal, da je prišlo do obnove prostorov že po zaslugi prejšnje občinske uprave, ki je mnogo naporov vložila v to, da se danes otroci lahko učijo in zbirajo v primernih in moderno opremljenih prostorih, zahvalil se je tudi staršem, ki so potrpežljivo prenašali nevednosti in zaželel vsem, da bi

se v novih prostorih dobro počutili in se vzgajali v pravem duhu. Sledil je še nagovor didaktičnega ravnatelja dr. Milana Brešana in veroučitelja Danijela Pintarja, nakar so otroci popestrili to krajšo, a prijetno slovesnost s petjem in recitacijami. Ob zaključku so med otroke razdelili božično potico, dar občinske uprave. Tako so torej rupenski otroci začeli novo leto v novih prostorih, za obnovo katerih je občinska uprava iz lastnih sredstev porabila okrog 76 milijonov lir; sedaj pričakujejo še obnovo otroškega vrta.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Božje dete ni ležalo na goli slami

Decembrska številka Mladike se začneja z uvodnikom »Našli boste dete, v plenice povito in v jasli položeno«, ki ga je napisala sestra Gabrijela Koncilija. Med drugim najdemo izvirne misli o Božiču, čeprav v preprosti obliki. Med drugim pravi: »Odkar je Kristus postal človek, ni več težko in nemogoče živeti kot človek. Odrešeni smo, ker je On daroval svoje življenje za nas. A ker je vse tako čisto in preprosto v božični skrivnosti, je tem težje najti ustrezajoče izraze in podobe. Samo z življenjem, vedno novim življenjem z Bogom, postaja Božič konkretna sedanost. Slike, kipi, luči in blišč nam često zatemnijo čistost božje svetlobe in nam zmaličijo še tisto edino pristno podobo, ki nam jo nudi evangelijsko besedilo. S svojim hlastanjem za prazno originalnostjo je današnji človek-umetnik suhoparno upodobil učlovečenega Boga golega na bodeči plastični slami ali pa ga hladno postavil kot okras pod umetno razsvetljeno božično drevesce. Sam pa je z drugim si sedel za bogato obloženo mizo. V takem praznovanju odmeva kruta preračunljivost in potrošniška strast mnogih, ki se zadovoljijo z razpravljanjem o boljšem naprednem življenju, a hladno ubijajo nezaželeno človeška bitja, še preden ta zagledajo luč sveta. Brez ljubezni človek ne zna uporabljati svoje fantazije in iznajdljivosti. Mati Marija je bila kljub revščini najbolj iznajdljiva žena, ki je uporabila vse svoje zmožnosti, da je v devetih mesecih pričakovanja pripravila svojemu sinu mehke in čiste plenice. Ker je pripadala narodu, vaje nemu potovanja, ji je moralo biti samo po sebi umevno, da je plenice vzela tudi s seboj. Z vso nežnostjo je v tisti sveti noči s svojimi deviškimi rokami povila božje Dete v nove, sveže dišeče plenice in ga skrbno položila v čiste jasli. Gotovo sta se že poprej z Jožefom prepričala, da v vdolbenem kamnu ni bilo nobene ostrine, in djala vanj izbrane drobne slame ... Božje Dete je ob svojem vstopu na našo zemljo bilo obdano z najnežnejšo in najplemenitejšo družinsko ljubeznijo. Družinska sreča božične noči se vedno znova uresničuje, kjer se ljudje žrtvujejo, da drugim omogočijo srečo življenja«.

Te preproste, pa izvirne misli in besede naravnost presenetijo bralca, vajenega visokozvonečih besed.

Sledi lepa novela Zore Tavčar »Ko zamrzne Gunison River«, v kateri izvirno prikazuje lik in usodo starega Slovenca, ki je že sam sin sloven-

skih izseljencev prvega vala v zlatokopni Colorado. Nekje v koloradskih hribih živi, kjer so nekaj kopali zlato, in sanjari o domovini svojih staršev, katere ni nikoli videl, a kjer še živi pranečak, kateremu pošlje kake dolarje, kadar more. Izrezljal je prave slovenske jaslice in tako, tudi s polnočnico, obhaja pravi slovenski Božič. Saša Martelanc pa je napisal prisrčen članek v slovo »mojstru praznične Slovenije Maksimu Gaspariju«. Bruna Pertot je prispevala za to številko članek o »sladkem oniksu — figi« v okviru svoje pribralcih priljubljene rubrike o sadežih. Nepodpisani, verjetno uredniški članek »Benečija v stiskah in upih« pa najavlja objavo dnevnika, ki si ga je pisal beneškoslovenski duhovnik Anton Cuffolo že pred zadnjo vojno, pa tudi po njej. Martin Jevnikar se spominja v daljšem članku petinsemdesete obletnice prve gimnazije s čisto slovenskim učnim jezikom, t.j. škofijske gimnazije v St. Vidu pri Ljubljani. Težko pa se strinjamo z mislijo, ki jo sugerira naslov, da je bila gimnazija v St. Vidu prva slovenska gimnazija. Na Slovenskem je bilo že prej precej gimnazij, učni jezik pa ne zapopada vsega, kar pomeni beseda slovenski. Tudi na tistih gimnazijah je poučevalo mnogo dobrih slovenskih profesorjev in iz njih je izšlo nešteto odločnih in sposobnih mladih slovenskih izobražencev. Maks Šah pa podaja pregled nad slovenskimi šolami na Goriškem in Tržaškem ter naznanja veselo vest, da so — vsaj uradno — ponovno odprli slovensko osnovno šolo v Ronkah.

Pesmi sta prispevala za to številko Milena Merlak in Vladimir Kos. Naj še opozorimo na zanimivo rubriko — »Pod črto«, ki registrira in komentira razne politične in druge pojave na Tržaškem, in na razne manjše sestavke, ki povečujejo pestrost revije. To velja npr. za Jevnikarjevi knjižni oceni o novih knjigah: Pavle Merku: »Slovenska plemiška pisma« in 4. knjigi Krajevnega lesikona Slovenije. Zanimiva so tudi pisma in polemično-humoristična rubrika »Čuk na Obelisku«.

—O—

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU
V DOMU ALBERTA SIRKA V KRIŽU

Dacia Maraini
ŽENSKI NA PODEŽELJU
enodejanka

V soboto, 10. januarja 1981 ob 20.30

NOVA PREMIERA SSG V TRSTU

Letošnja mladinska predstava pomeni še posebno novost, ker je to delo naše tržaške avtorice Zore Tavčar. Zora Tavčar se namreč veliko ukvarja z mladinsko literaturo, mnoge njene radijske oddaje so namenjene prav mladim poslušalcem. Tokrat pa bo prvič eno njenih del zaživele tudi na odru. To je pravljica veseloigra v verzih, ki pripoveduje o revnem ribiču in čudežnih ribah. Te spreminjajo dobre ljudi v takšne, kakršne bi želeli biti, hudobne in ošabne pa neusmiljeno pogršajo. Tako se zgodi, da postaneta ribič Tone in njegova žena Ančka naenkrat mlada in poskočna. Dvornemu kuharju izgine trebuh, kuharica pa se nenadoma spremeni v najlepše dekle. Njunemu slabotnemu vajencu podelijo ribe neverjetno moč, prav tako, kot si jo je

zmeraj želel. Ko pa te ribe pokusita kralj in kraljuca, se oba spremenita v grozljivi spaki. Skoro ne prepoznata drug drugega in prestrašena se sprašujeta, kaj je vzrok taki spremembi.

Kot v vseh pravljicah pa se tudi v tej vse srečno zaključi in ob koncu vsi s kraljem in kraljico vred spoznajo, da je katerikoli čar pravzaprav nepotreben. Glavno je veselo in zadovoljno srce in pamet na pravem mestu. Za srečno življenje so namreč potrebne ljubezen, pravičnost, razumevanje in druge podobne lastnosti; življenje je treba vedno sprejemati tako, kot je, zdaj dobro zdaj slabo.

V predstavi nastopata ansambel Slovenskega stalnega gledališča v skoro celotni zasedbi, delo pa je režiral Sergej Verč.

Novice z Goriškega

ZAKLJUČEN CIKLUS
NEDELJSKIH MATINEJ V GORICI

S klavirskim in pevskim koncertom izven abonmaja se je v nedeljo, 14. decembra, zaključil ciklus nedeljskih matinej v goriškem Avditoriju. Uspeh, ki ga je doživela ta pobuda, je presenetil celo same organizatorje, kajti zasedba občinstva je bila stalno popolna. Res pa je tudi, da so bili vsi koncerti kakovostno na visoki ravni, kar je potrdil tudi zadnji nastop. Pevka Maria Erato se je občinstvu prav priljubila s svojim interpretativnim zanosom. Njen čisti glas je prišel do izraza predvsem v Gluckovih arijah in v odlomkih iz Bellinija in Puccinija. Nadvse živahno in zvoneče je izvedla tudi arije iz komičnih del Mozarta, Galluppija, Lottija in Pergolesija.

Pianist Andrea Botti je bil s svojo spremljavo enakovreden pevkinu spretnosti. Njegova glasbena zrelost je zlasti prišla do veljave v dialogih solopetje-klavir in tem bolj je to presenetljivo, ker je izvajalec še mlad. Nedeljske matineje se bodo prihodnje leto nadaljevale. Organizatorji so z razdelitvijo vprašalnih pol anketirali publiko, želeč si pripomb, nasvetov in kritike, to pa zato, da bi se tudi v prihodnji sezoni čim bolj približali željam vseh, ki so letos zvesto sledili ciklusu koncertov.

A.B.R.

SPOROČILO ANSAMBLA »L. HLEDE«

Ansambel »Lojze Hlede« iz Števerjana ima na razpolago še nekaj plošč in kaset pod naslovom »VEČER V ŠTEVERJANU«. Če je kdo preš plošče ali kasete in si jo želi nabaviti, lahko piše na naslednji naslov:

»ANSAMBEL LOJZE HLEDE«

Poštni predal, 6

34070 ŠTEVERJAN - S. FLORIANO (GO)

in pošlje naslednjo vsoto:

Lir 5.500 za kasete (so vključeni tudi poštni stroški).

Lir 6.500 za ploščo (so vključeni tudi poštni stroški).

VESTI IZ ŠTEVERJANA

V sredo, 7. januarja, je poteklo točno trideset let od obnove števerjanske občine; v času fašizma je bila tudi ta občina kot marsikatera druga ukinjena, od leta 1947 do 1951 pa je spadala pod občino Koprivno. Leta 1951 je prišlo ponovno do ustanovitve občine Števerjan, ki je začela svoje samostojno upravno življenje; istega leta je bila ustanovljena tudi Kmečko-delavska zveza, današnja sekcija Slovenske skupnosti, ki je na prvih poveljnih volitvah zmagala, ta uspeh ohranila vseh trideset let in na lanskih volitvah prepričljivo ponovno dosegla večino. Trideset let političnega in upravnega dela ni malo, zato je prav, da se podobnih obletnic spomnimo in da jih primerno proslavimo.

Ena izmed važnih obvez sedanje občinske uprave je tudi preureditev vodovodnega omrežja v občini; ker je to povezano s številnimi stroški, si števerjanska občinska uprava prizadeva, da bi dobila ustrezna finančna sredstva in prav v teh dneh nam je član občinskega odbora sporočil, da je goriška trgovinska zbornica nakazala za leto 1980 trideset milijonov lir iz takojmenovanega goriškega sklada (Fondo Gorizia); vsota ni sicer zelo visoka, je pa vsekakor zagotovilo za morebitne nadaljnje prispevke in vzpodbuda za iskanje ostalih finančnih sredstev.

MANJŠINSKO ZASEDANJE V RIMU

Zvezni odbor za etnično-jezikovne skupnosti in deželno kulturo v Italiji priredi v dneh 15. in 16. januarja 1981 zborovanje na temo IZVAJANJE 6. ČLENA USTAVE. Zborovanje bo v Rimu na sedežu Inštituta za zakonodajno dokumentacijo in študije (Istituto per la documentazione e gli studi legislativi - ISLE) v ulici Arco de' Ginna-si 4, nedaleč od trga Gesù in od ulice Botteghe Oscure, s sledečim programom:

15. JANUARJA 1981:

- 9.30 odprtje zborovanja
 9.50 uvodna poročila Alessandra Pizzorusa (profesorja ustavnega prava na univerzi v Pizi), Sergia Salvija (izvedenca za manjšine v Italiji) in Micheleja Famiglietti (profesorja eksperimentalne pedagogike na univerzi Kalabrije)
 11.20 odmor
 11.35 poročila predstavnikov Albancev, Kataloncev, Hrvatov, Frankoprovansalcev (Francozov), Furlanov in Grkov
 13.05 odmor za kosilo
 15.30 poročila predstavnikov Ladincev, Okcitancev (Provansalcev), Sardincev, Slovencev, Nemcev in Ciganov (Romov)
 17.00 odmor
 17.15 okrogla miza o izvajanju 6. člena ustave z udeležbo zastopnikov sledečih strank: KD, KPI, PLI, PR, PRI, PSDI, PSI.

16. JANUARJA 1981:

- 9.00 razprava o morebitnem zaključnem dokumentu in njegova odobritev
 10.30 pretres možnosti za bodoče skupne pobude za izvajanje 6. člena ustave
 11.30 zaključek zborovanja.

Namen zborovanja je predvsem ta, da poudari sledeča temeljna pojma:

1. Jezikovne manjšine je treba zaščititi, ne ker so predstavljale ali predstavljajo nevarnost za celovitost države, ker jih ščitijo mednarodne pogodbe ali jih podpirajo ena ali več tujih držav, temveč, ker jih sestavljajo italijanski državljani, katerih se tiče posebne ustavna določba.
2. Maloštevilnost, razpršenost na obširnem ozemlju in nomadstvo ni mogoče uporabljati kot argumente za odrekanje zaščite, temveč upoštevati kot tehnične ovire, ki zahtevajo posebne prijeme pri izvajanju zaščite.

Poleg tega namerava zborovanje nuditi priložnost, da se poudari vrsto temeljnih načel, ki jih je treba upoštevati pri zaščiti manjšin, če nočemo, da bi ta zaščita ostala brez zaželenega učinka. Med temi načeli navajamo za primer nekatera:

1. nesprejemljiva je zaščita manjšin glede na njihovo številčnost oziroma na moč tujih držav, ki jih podpirajo;
2. ni bistveno, da se zagotovi vsem manjšinam formalna enakopravnost, temveč, da se tudi z zelo različnimi ukrepi zagotovi enak razvoj;
3. manjšinam je treba zagotoviti inštrumente, s katerimi bodo lahko same odločale o razvoju svojega jezika in kulture in v ozki zvezi s tem glede šole, ki jim je namenjena;
4. zaščita manjšin brez ustreznih socio-ekonomskih ukrepov ne more biti učinkovita;
5. sklicevanje na rezultate fašistične manjšinam nasprotno politike in na posledice tridesetletne brezbriznosti republike do zaščite manjšin za odrekanje zaščitnih ukrepov je nedopustno.

Končno je namen zborovanja poudariti, da sta predšolski in osnovnošolski pouk v materinščini zahteva pedagoške znanosti, ki jo je treba upoštevati neglede na obstoj ustavne določbe o zaščiti jezikovnih manjšin.

»KAMEN NA KAMNU« V FOLJANU

Prihodnjo nedeljo, 11. januarja, bo v Foljanu otvoritev fotografske razstave, ki je znana pod naslovom »Kamen na kamnu« in ki je pred približno letom dni v goriškem avditorju doživela velik uspeh. Razstava bo v fotografski galeriji v Foljanu, ki bo tako po obnovitvenih delih ponovno odprta publiki; razstavo slik na temo Kras, ki sta jih prispevala priznana fotografa Jožko Prinčič in Viljem Zavadlav, člana skupine 75, bo priredilo večnamensko kulturno središče iz Ronk ob sodelovanju komisije za slovenska vprašanja pri tem središču, občine Foljan-Redipulja, Zveze slovenskih kulturnih društev in Kraške gorske skupnosti. Za to priložnost so izdali tudi katalog, v slovenskem in italijanskem jeziku, v katerem je uvodna beseda predsednika omejenega središča Sergia Bozzija in predsednika slovenske komisije prof. Karla Černica, kritično oceno pa je prispeval prof. Milko Renner. Razstava fotografij »Kamen na kamnu« je bila organizirana v Debenjakovi galeriji v Kanalu in v Auli slovenici v Celovcu in povsod imela uspeh; po tej razstavi, ki bo odprta do 25. januarja, bo pripravljena tudi na Tržaškem in nekaterih krajih na Goriškem.

— 0 —

PRIJATELJSKO SREČANJE
MED KRMINČANI IN BRICI

Je že dolgoletna tradicija, da si zadnji dan leta občinski upravitelji in obmejni organi izmenjajo voščila; tako je bilo tudi na mejnem prehodu na Plešivem, kjer so se srečali obmejni policijski in carinski organi ter predstavniki krminske občine in krajevne skupnosti Dobrovo. Izmenjali so si voščila in darila, nato pa nadaljevali srečanje v Sirkovi gostilni pri Subidi, kjer je krminski župan Nunin priredil sprejem predstavnikom občine Dobrovo. V pozdravnem govoru je poudaril pripravljenost krminske občinske uprave nadaljevati na poti medsebojnega sodelovanja in reševanja vprašanj, ki so obema občinama skupna in predlagal tudi ustanovitev posebne mešane komisije, ki bi proučevala razna vprašanja in iskala primernih rešitev. Predsednik krajevne skupnosti Dobrovo Valter Leben je soglašal z nakazanimi predlogi in izrazil željo, da bi se sodelovanje med Brdi in Krminom nadaljevalo uspešno v skladu z listino o preobratenu med občinama in osimskimi sporazumi, kar bo prispevalo tudi k boljšim odnosom med obema državama in med obmejnimi prebivalstvom.

Z več zaupanja in odločnosti...

(nadaljevanje s 1. strani)

ljudstvom, in predvsem tudi, kako bi s naših pravic? In zakaj bi se končno ne pomenili o tem, kako zaščititi naše vasi pred poplavo tujega življa, tujega kapitala in slabega okusa, kako zidati tudi iz naših sredstev stanovanja za naše ljudi, kako pomagati mladim družinam s premišljenimi pobudami pri gradnji stanovanj, kako spodbujati rodnost, kako pomagati naši kulturi, kako širiti tisk in lepo knjigo med našim

»DESET ZAMORČKOV«
V ŠTANDREŽU

Veselje do »igranja« na odru, vsakoletna obveza po predstavitvi novega dramskega dela (obveza, ki jo Štandrežci že več let vztrajno držijo), hvaležnost in priznanje številne publike, večkratne nagrade, želja po izpolnitvi in številni uspehi (in morda še kaj) so prijetni občutki, ki smo jih doživeli preteklo nedeljo v Štandrežu ob zadnji predstavi dramske skupine prosvetnega društva »Štandrež«. Marsikomu je znano, da je to društvo zelo aktivno v

V nedeljo, 11. t.m., bo ob 16. uri v nabrežinski cerkvi

KONCERT BOŽIČNIH PESMI

Poleg domačega zbora bo nastopil še moški zbor MIRKO FILEJ iz Gorice

Vljudno vabljeni!

našem goriškem prostoru; ne bomo neobjektivni, če zapišemo, da je dramski odsek eden izmed najbolj aktivnih, saj so uspehi te skupine poznani po vsej Goriški in tudi izven njenih meja. In zadnja predstava nas ponovno utrjuje v prepričanju, da gre za dobro, trdno in uspešno skupino. »Deset zamorčkov« je kriminalka Agathe Christie, delo je režiral Emil Aberšek, nastopali pa so: Rudi Šuligoj, Božidar Tabaj, Oskar Pavletič, Jordan Mučič, Damjan Paulin, Marjan Breščak, Marko Brajnik, Vanda Srebotnjak, Majda Paulin in Silvana Znidarčič; »tehnično« pomoč sta nudila še šepetalka Marinka Leban in Lucijan Pavio, ki je izdelal sceno. Predstava je nadvse uspešna; želimo, da bi jo Štandrežci ponovili tudi na drugih odrih.

OBČINSKI SEJI V DOBERDOBU
IN SOVODNJAH

(nadaljevanje s 5. strani)

cest na Vrhu in odobrili sklep o podaljšanju delovnega urnika čistilkam osnovnih šol in o povišanju honorarja osebi, ki skrbi za čiščenje in urejanje prostorov na županstvu. Ob zaključku seje je podžupan Vlado Klemše poročal o nedavnem srečanju med upravitelji Nove Gorice in Doberdoba in sovodenjske občine ter o vprašanju onesnaženja Soče in Vipave oziroma o posegih, ki jih bo treba izvesti, da se onesnaženje vode in zraka odstrani. Seja se je zaključila z zahvalo župana vsem svetovalcem in odbornikom in novoletnimi voščili.

skupnimi pobudami in izvirnimi zamislami začeli uresničevati večjo narodno vzajemnost in odstranjevati pregrade nezaupanja in zamer, ki so se nakopičile med nami v teku desetletij?

Vsi skupaj postanimo v novem letu bolj vedri, bolj zaupljivi drug do drugega, bolj odkriti in prijateljski, bolj pripravljeni na medsebojno pomoč, pa se bomo znašli na poti, ki pelje do uspehov in v res boljše prihodnost.

MOSOLIMPIADA 80

0000 SAŠA RUDOLF 000000000000 14 0000

Lužniki, 19. julija 1980

Po tolikih dneh pričakovanja, polemik, priprav, hudovanja nad taboriščnim sistemom nadzorovanja je prišel dan odprtja iger 22. olimpiade. Točno ob 16. uri po krajevem času je zazvonila ura na kremeljskem zvoniku, na Leninovem stadionu pa se je pričela slovesnost. Na obeh velikanskih semaforih se je pokazala televizijska slika kremeljskega zvonika, preko zvočnikov pa so se zaslišali udarci. Čeprav je do prvih popoldanskih ur oblačno nebo grozilo z dežjem, se je vreme nato uneslo in slovesnost je lahko potekala brez vsakršnih vremenskih in drugovrstnih nevšečnosti. Na časno tribuno so nekaj hipov pred tem stopili državniki z Brežnjevom na čelu.

Medtem ko častna tribuna ni bila povsem natrpana — poznale so se vrzeli zaradi bojkota odsotnih državnih predstavnikov, na ostalih predelih Leninovega stadiona pri Lužnikih ni bilo praznega prostora. V popolni tišini je zazvenela internacionala, medtem ko se je na stopnišču nasproti častni tribuni pokazal živi grb Sovjetske zveze na rdeči podlagi. Pravimo živi grb, saj so ga sestavljali živobarvno oblečeni gledalci-akterji. Zadonele so janfare, slika pa se je na tribuni znova spremenila, namesto sovjetskega državnega grba se je pokazal znak moskovskih iger.

In že se je pričel pravi spektakel. Skozi štadijski vhod so prikorakali v starogrške obleke opravljeni mladinci, da bi na ta način — prav gotovo dokaj neokusno in kičasto — spomnili na starogrške igre, začetek olimpiade. Slika se je znova spremenila, gledalci-akterji so prikazali atenski motiv.

Z nekajminutno zamudo v primerjavi z napovedanim programom se je pričel mimohod reprezentanc z Grčijo na čelu, kot to predvideva tradicija. Počakati pa je bilo treba, da se je zvrstilo šest delegacij, preden se je stadion nekoliko razgrel in je bilo zaslišati ploškanje. Bilo je v trenutku, ko je prikorakala maloštevilna delegacija Afganistana. Razumljivo, da je bil aplavz polemičen do vseh tistih, ki so na ta ali oni način bojkotali igre. Znova aplavzi za vzhodnoevropske in afriške države, nekaj pa tudi za tiste, ki so prišle na otvoritveno slovesnost z lastno zastavo. Mnogo manj poudarka reprezentancam, ki nastopajo pod zastavo Mednarodnega olimpijskega odbora, še manj pa za tiste, ki so bile prisotne le z napisom nacionalnega olimpijskega odbora. Takih je bilo deset, med temi Italija. Te države so celo odpoklicale svoje veleposlanike iz Moskve. In vendar je bila tudi Italija prisotna s predstavnikom parlamenta posilancem Giancarlo Pajetto, ki je tako neka neuradno prevzel funkcijo najvišjega predstavnika.

Izredno pomembno vlogo je imela še posebej pri otvoritveni in zaključni prireditvi televizija. Za prenose po vsem svetu je skrbelo seveda sovjetska televizija s 540 kamerami. Henrikas Juskevicius, ki je v organizacijskem odboru iger odgovarjal za radiotelevizijske prenose, je po končani slovesnosti na tiskovni konferenci povedal, da si je otvoritev ogledalo 2 tisoč milijonov ljudi po vsem svetu.

Televizijski režiserji in kameramani so se morali skrbno podrediti političnim smernicam. Tako se je sovjetska televizija sistematično

izogibala pokazati zastavo Mednarodnega ali nacionalnega olimpijskega odbora, pod katero je korakalo 18 držav, medtem ko so bile vedno dobro vidne državne zastave ostalih. Morda so bili prav iz televizijskih potreb drogovni zastav tako visoki.

Edini, ki je, čeprav le obrobno, omenil bojkot, je bil sovjetski televizijski reporter, ki je ugotovil polom bojkota, ki so ga skušale izsiliti Združene države.

Spet smo zaslišali olimpijsko himno, obenem pa tudi himno moskovskih iger, ki jo je uglasbil Šoštakovič. V pozdravnem govoru se je predsednik organizacijskega odbora Novikov spomnil ogromnega dela stotisočev sovjet-

skih državljanov, ki so zastavili vse svoje sile, da bi igre potekale na najboljši način. Besedo je povzel predsednik Mednarodnega olimpijskega odbora lord Killanin, ki je prisotne pozval, naj pozabijo na politične, rasne in verske razlike ter skupno pripomorejo k utrditvi bratstva med narodi. Zaprošil je Brežnjev, naj uradno odpre igre. Sovjetski državni in partijski poklavar je to opravil sede iz lože v častni tribuni.

Preteklo je komaj 17 minut od pričetka slovesnosti. Spet so zadonele janfare, na stadion so prinesli olimpijsko zastavo, iz klek izpustili 22 golobov. V stadion je priteknel skakalec Viktor Sanejev z olimpijsko baklo v roki in jo predal košarkarju Sergeju Bjelovu. V imenu nastopajočih sportnikov je zapregel telovadec Nikolaj Andrijanov, vmes pa smo preko zvočnikov lahko slišali kantato himna športu, ki jo je na besedilo De Coubertina uglasbil Artemiev.

(Dalje)

papež; ma dandanes, ses tem papežam, se tudi Rusi ne bojo upali preveč škerčirat. Si misleš, kašnega hudiča be narodu ta papež, ke, ku za nalašč, je glih Foljak, če be šli Rusi s tanki naprej?

— E ja, u tem leti bo Kremelj še precu u dreki. Ma tudi tle u Italiji ne bo neč dobrega. Tudi letos bo nekej škandalov jn vrhunskeh sleparij jn, ku zmirej, bojo zraven umešani tudi kašni ministri. Kej češ, tu je tudi že tradicija.

— Sej, sej. Dokler bojo na komandi ostali zmiram tisti ledje, ne bo neč bulše. Jn tudi če be ledi zamenjali, kej misleš, de be blo kej bulše?

— A ja — še slabše. Zatu ke star pregovor prave, de lačne stenice bol žrejo, ku site. Tudi Svejk je zmiram pravu, de nikoli ni taku slabo, de ne be blo lahko še slabše. Ma za našo manjšino bo prej guišno dosti bulše. Ta prvo je, ke bo šla dvojezičnost forte naprej.

— Kej res? Ma meni se ne zdi...

— No ja, ne prou pousod. Ma u slovenskeh prosvetneh jn športneh društvah prou guišno. Jn tudi tu je nekej. Pole zastran globalne zaščite nam bojo letos prou za prmejduš oblubli, de bojo nekej nardili.

— Ma vidi na, kaku lepa novica!

— E, ma si slabo zastopu. Sm reku, de bojo za prmejduš oblubli. Jn tu še ne pomene, de bojo res nardili. Zatu ke je, koker pravejo naši voditelji, prevelik razkorak med načelnimi izjavami jn ravnanjem. Jn dokler je tisti razkorak...

— Sm zastopu. Vse stoji u tem, de be odprauli tisti razkorak.

— Ja, ma tudi tu ni taku lahko. Zatu ke, denmo reč, de tisto globalno zaščito res nardijo, bo treba pole direktive za dent u prakso tisto globalno zaščito. Jn tle se bo spet prkazau tisti razkorak. Jn pole če bomo še ta razkorak odprauli, bo zmanalo dnarja. Jn tle bo spet razkorak. Jn pole bo še an kep razkorakov, kaku se bo tista globalna zaščita trepetirala. Jn še brez računat vse razkora-ke ke bojo ratali zatu, ke bo ta cajt marsikakšna vlada padla, bojo nove volitve jn vse sorte. Dragi moj, tle bo še dosti razkorakov.

— Sm zastopu. Bo še douga maša.

— Jn še kaku!

— Narprej želima našem braucam vse dobro u novem leti jn vso srečo.

— Ja. Jn tistem, ke berejo Novi list pej želim jest, de be letos nardili an fajm trinajst na totokalčo.

— Videš, tu, tu! Ma meni se zdi, de je ku naša doužnust, de u tej prvi številki tega leta tudi kej povemo od novga leta. Zatu ke te dni vsi ledje radi berejo prerokovanja.

— Ma kej misleš, de boma midva znala kej prerokovat?

— Kej ne! Če si namalo prsmojen je normalo mužoroto, pej nardiš ano prerokovanje ku neč. Vidi, denmo reč, Kitajci jn Rusi se bojo letos glih taku grdo gledali ku lani. Kej češ, če so ani ku drugi hegemonisti, se morejo grdo gledat. Bratovska pomuč Rusov u Afganistani bo glih taku šla naprej, koker gverila. Za Poljsko ne znam kej be reku; se zna, de Ruse forte srbi, de be poslali tanke na Poljsko, ma se ne morejo odločet, zatu ke tisti Reagan je reku, de bo dau Kitajcam narbol šofištikirano orožje. Jn bol ku Amerikancou se Rusi bojijo Kitajcou, zatu ke Kitajcou je tolko, de pridejo štirje na anga Rusi. Jn pole še papež je reku, de bo šou na Poljsko, če pridejo Rusi nutre.

— Ja, ja, Stalin se je delau norca ses papeža, ke je prašavau, kolko divizij jema